

A close-up portrait of Catherine, Princess of Wales, smiling warmly. She has long, wavy brown hair and is wearing a pink button-down shirt and gold earrings. The background is a soft, light blue.

ROBERT JOBSON

CATHERINE
WALESIN PRINSESSA

TAMMI

ROBERT JOBSON
CATHERINE
WALESIN PRINSESSA

Suomentanut Ilkka Rekiaro

TAMMI

HELSINKI

Englanninkielinen alkuteos

Catherine

Copyright © Robert Jobson 2024

Originally published in the English language in the UK

by John Blake Publishing, an imprint of

Bonnier Books UK Limited, London.

Suomenkielinen laitos © Ilkka Rekiaro ja Tammi 2024

Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä

ISBN 978-952-04-6860-6

Painettu EU:ssa

SISÄLLYS

Alkusanat	9
Johdanto	15
1. Onnellinen lapsuus	21
2. Ystävydestä rakkauteen	35
3. Odotuspeli	48
4. Omat tiemme	62
5. Suukolla sinetöity	80
6. Ensiaskeleet	91
7. Kyyninen ajojahti	106
8. Pikku George	115
9. Uusi kuninkaallinen perhe	129
10. Me viisi	146
11. Perheriita	161
12. Erilaiset muistikuvat	174
13. Hyväntekeväisyystyö	186
14. Me tapaamme jälleen	203
15. Erään aikakauden loppu	218
16. Niitä jalanjälkiä ei olisi helppo seurata	236
17. Oma koti kullaan kallis	247
18. Varhaiskasvatus	263
19. Soraääniä	279

20.	Kuninkaallinen labyrintti	297
21.	Huolenaihe	310
22.	Perheen ydin	327
Walesin prinsessat		339
Liitteet		344
Kirjallisuusluettelo		353
Kiitokset		355
Viitteet		359

Sääntökirjaa ei ole eikä ehdotonta jakoa oikeaan ja
väärään, vaan on luovittava – – ja yritettävä huolehtia
perheestä mahdollisimman hyvin.

WALESIN PRINSESSA CATHERINEN ÄITIYTTÄ KOSKEVASTA
PUHEESTA, JONKA HÄN PITI ROYAL COLLEGE OF OBSTETRICIANS
AND GYNAECOLOGISTSIN SYNNYTYSLÄÄKÄREILLE JA
GYNEKOLOGEILLE 23. MAALISKUUTA 2017

ALKUSANAT

Pyydän kaikkia teitä, jotka kohtaatte tämän sairauden muodossa tai toisessa, säilyttämään uskonne tai toivonne. Ette ole yksin.

WALESIN PRINSESSA CATHERINE

Torstai, 22. maaliskuuta 2024, klo 18

BBC:n kuuden uutiset, ankkurina Sophie Raworth

”Walesin prinsessa on juuri ilmoittanut olevansa syöpähoidossa. Hän on hetki sitten julkistanut seuraavan, hyvin henkilökohtaisen viestin, jossa hän kertoo viime viikkojen tapahtumista.”

Halusin tarttua tilaisuuteen ja kiittää teitä henkilökohtaisesti kaikista ihanista tuen ilmauksista ja ymmärryksestänne leikkauksesta toipumiseni aikana. Meidän koko perheellämme on takanamme kaksi tavattoman koettelevaa kuukautta, mutta minua on hoitanut loistava lääkäritiimi, mistä olen myös hyvin kiitollinen.

Tammikuussa minulle tehtiin Lontoossa iso vatsaleikkaus. Sairautta pidettiin aluksi hyvänlaatuisena. Leikkaus meni hyvin, mutta lisätutkimuksissa ilmeni,

että kyseessä olikin syöpä. Siksi lääkäritiimi suositteli solunsalpaajahoitoa, joka on nyt aloitettu.

Uutinen tietenkin järkytti, ja William ja minä olemme tehneet kaikkemme käsitelläksemme ja hallitaksemme tilannetta pienten lastemme tähden yksityisesti. Kuten voitte kuvitella, siihen on mennyt aikaa. Itseläni on mennyt aikaa toipua isosta leikkauksesta, jotta hoito voidaan aloittaa. Mutta ennen kaikkea meillä on mennyt aikaa selittää kaikki Georgelle, Charlottelle ja Louisille heille sopivalla tavalla ja vakuuttaa heille, että minä tulen kuntoon. Olen sanonut heille, että vointini on hyvä, ja vahvistun päivä päivältä keskittymällä asioihin, jotka auttavat minua paranemaan henkisesti, ruumiillisesti ja sielullisesti.

Minua lohduttaa suuresti, että William on rinnallani. Olen saanut syvästi lohtua myös siitä rakkaudesta, tuesta ja sydämellisyydestä, jota hyvin monet teistä ovat osoittaneet. Kaikki se merkitsee paljon meille molemmille. Toivomme teidän ymmärtävän, että perheemme tarvitsee nyt aikaa, tilaa ja yksityisyyttä hoitoni aikana. Työni on aina tuottanut minulle iloa, ja odotan kovasti hetkeä, jolloin pääsen jatkamaan sitä, mutta toistaiseksi minun on keskityttävä tulemaan täysin terveeksi.

Ajattelen tällaisena hetkenä myös kaikkia niitä, joiden elämään syöpä on vaikuttanut. Pyydän kaikkia teitä, jotka kohtaatte tämän sairauden muodossa tai toisessa, säilyttämään uskonne tai toivonne. Ette ole yksin.

Viikkoja jatkuneen spekuloinnin jälkeen järkyttynyt kansakunta sai tällä viestillä tiedon, että Walesin prinsessa Catherine oli syöpähoidossa. Televisioidussa puheessaan tuleva kuningatar vaikutti peräänantamattomalta, mikä ei ollut osoitus pelottomuudesta vaan rohkeudesta kohdata pelkonsa. Kun prinsessa ilmaisi huolestuksensa perheestään, maailma katseli ja kuunteli, toiset puhelimestaan tai televisioistaan, jotkut Buckinghamin palatsin Canada Gatella, minne televisiokanavien kuvausryhmät olivat kerääntyneet uutisoimaan tapahtumasta suorissa lähetyksissä. BBC:n kaksi päivää aiemmin Windsorissa kuvaamalla videolla Catherine istui yksin penkillä keväisten narsissien ympäröimänä. Hänellä oli yllään vaatimatonta, mustavalkoinen neulepusero ja kasvoillaan hyvin vähän meikkiä, kun hän paljasti aloittaneensa ”solunsalpaajahoidon”.

Seuraavana päivänä Britannian lehdissä kirjoitettiin prinsessan rohkeudesta ja kohtalon julmuudesta ja muistutettiin siitä, että ihmisen elämä on hauras kruunujen ja aatelistitteidenkin takana. Lontoon *Timesin* pääkirjoituksessa todettiin otsikolla ”Catherinen rohkeus”, että ”Walesin prinsessa ansaitsee myötätuntoa ja yksityisyyttä toipuessaan syövästä”.

Lehti jatkoi: ”Prinsessan suurelle yleisölle esittämä lyhyt videoviesti on vavahduttava muistutus siitä, miten oikukas syöpä voi iskeä ikään, asemaan ja olosuhteisiin katsomatta. Kuningas Charlesin ilmoitettua viime kuussa omasta syöpäsairaudestaan kenenkään ei sovi nyt harmitella kuninkaallisen perheen vetäytymistä julkisuudesta tai sitä kohtaan osoitettua huomaavaisuutta, sillä perhe on sen tänä kaksin verroin haastavana aikana ansainnut.”

Sanomalehti *Sunin* pääkirjoitus liikkui samoilla linjoilla: ”Myötätuntomme on Katen samoin kuin Williamin, Georgen, Charlotten, Louisin ja muun kuninkaallisen perheen puolella.”

Ilmoituksen jälkeen prinsessalle tulvi tuen ilmauksia. Ison-Britannian pääministeri Rishi Sunak reagoi uutiseen ensimmäisten joukossa. ”Walesin prinsessa saa osakseen rakkautta ja tukea koko maalta jatkaessaan toipumistaan”, Sunak totesi. ”Hän osoitti tämänpäiväisellä viestillään suurta urheutta.” Labourin puoluejohtaja Keir Starmer sanoi: ”Syöpädiagnoosi on aina järkytys. Mutta voin vain kuvitella, millainen ylimääräinen koettelemus on saada sellainen uutinen viime viikkoina näkemämme asiattoman spekuloinnin keskellä.” Presidentti Joe Biden antoi koskettavan julkilausuman: ”Jill ja minä rukoilemme muiden miljoonien ihmisten tavoin täyttä tervehtymistä teille, prinsessa Kate.” Hänen vaimonsa, tohtori Jill Biden twiittasi: ”Olet rohkea ja meille rakas.”

Catherinen vetäytyminen julkisuudesta ja siitä seurannut kuohunta paljastivat sen, kuinka keskeinen asema hänellä on kuninkaallisessa perheessä. Uutinen sairaalahoidosta herätti huomiota eri puolilla maailmaa, mutta kun ilmeni, että Catherine aikoi jatkaa kuninkaallisia tehtäviään vasta pääsiäisen jälkeen, alettiin kuumeisesti spekuloida hänen terveydestään ja avioliitostaan. Tässä tilanteessa hovi vetosi yksityisyyden puolesta, mikä vain lisäsi vettä myllyyn: yleinen kiinnostus ja huolestus paisuivat entisestään. Draamaan toi oman lisänsä äitienpäiväkuvan digitaalisesta käsittelystä ja Catherinen siitä esittämästä pahoittelusta syntynyt kohu.

Huhut levisivät entisestään median kerrottua, että Catherinen potilastietoja oli yritetty urkkia London Clinicin sairaalassa, ja lopulta Catherine julkisti urheen videoviestinsä. Kertomalla arvokkaasti totuuden prinsessa veti huhuilta pohjan pois – sitä ennen sosiaalinen media ja eräät journalismin edustajat tuntuivat suorastaan piirittäneen prinsessaa. Videoviestillä oli voimakas vaikutus. Se kirvoitti anteeksipyyntöjä henkilöiltä, jotka olivat suhtautuneet prinsessan tilanteeseen vähättelevästi. Yhdysvaltalainen keskusteluohjelman juontaja Stephen Colbert ilmaisi pahoittelunsa siitä, että oli tehnyt pilaa prinsessasta ja tilanteeseen liittyvistä huhuista. Colbert pohdiskeli televisio-ohjelmassaan työnsä luonnetta ja myönsi, että rajanveto komedian ja hienotunteisuuden välillä oli vaikeaa.

Catherinen haavoittuvuus nosti esiin kollektiivisen voiman ja myötätunnon ja yhdisti Ison-Britannian kansakuntaa ja ihmisiä muualla maailmassa toivomaan hänelle, Williamille ja heidän perheelleen kaikkea hyvää.

JOHDANTO

Kun Kate Middleton oli lapsi, kukaan ei varmasti olisi osannut arvata, että hänestä tulisi prinsessa. Sellainen rooli oli varattu ulkomaisille kuninkaallisille tai kotimaisen aatelin tyttärille, esimerkiksi lady Diana Spencerille, joka vihittiin prinssi Charlesin kanssa viisi kuukautta ennen Catherinen syntymää.

Ihmisten käsitys monarkiasta on kuitenkin muuttunut mullistavasti kuluvalle vuosisadalle niin Britanniassa kuin ulkomaillakin. Prinssien avioliitot, jotka 1800-luvulla eläneen esseisti Walter Bagehotin sanoin olivat ”universaalin ilmiön hohdokas versio ja siksi kiehtoivat ihmiskuntaa”, eivät enää rajoitu yhden ja saman yhteiskuntaluokan piiriin.

Australialainen aateliton Mary Donaldson, jonka suku on lähtöisin Skotlannista, vihittiin Tanskan kruununprinssi Frederikin kanssa toukokuussa 2004 Neitsyt Marian kirkossa Kööpenhaminassa. Häihin osallistui kymmeniä kuninkaallisia ja arvohenkilöitä eri maista. Prinssi tapasi tasmanialaisen opiskelijan Sydneyn olympialaisissa vuonna 2000 pistäytyessään Slip Inn -nimisessä baarissa, jossa Mary oli töissä. Kuningatar Margareeta II – oltuaan Euroopan pisimpään hallinnut monarkki ja val-

lassa 52 vuotta – luopui yllättäen kruunusta, ja 14. tammi-kuuta 2024 Frederikistä tuli Tanskan kuningas (Frederik X) ja Marystä Tanskan kuningatar Mary.

Norjan kruununperijä prinssi Haakon avioitui elokuussa 2001 aatelittoman naisen kanssa, josta tuli prinsessa Mette-Marit, mutta tämä liitto herätti enemmän kohua kuin naapurimaan prinssin liitto. Morsian, siviilinimeltään Mette-Marit Tjessem Høiby, oli entinen tarjoilija ja nelivuotiaan pojan yksinhuoltaja. Pari tapasi yhteisten ystävien kautta vuonna 1999 ja ilmoitti kihlautumisestaan joulukuussa 2000. He asuivat kahdeksan kuukautta yhdessä ennen vihkimistä, mikä myös herätti närkästystä. Prinsessa puhui avoimesti ”villistä” menneisyydestään ja pyysi mediaa suomaan hänelle tilaisuuden aloittaa uuden elämän.

Sitten tuli Britannian vuoro. Taidehistorian opiskelija Kate Middleton tutustui vuonna 2001 St. Andrews'n yliopistossa uudelleen Ison-Britannian kruununperijään prinssi Williamiin ja myöhemmin rakastui tähän. He tunsivat toisensa ennestään yksityiskouluajoilta: William oli käynyt Etonia ja Kate Marlborough'ta. ”Siihen aikaan oli paljon sosiaalista kanssakäymistä, ja he olivat tuttuja”, eräs kuninkaallisen perheen lähipiirin lähde kertoi. Hekin rikoivat ”perinnettä” seurustelemalla pitkään ja asumalla yhdessä ennen kuin heidät vihittiin Westminster Abbeyssa 29. huhtikuuta 2011.

Kautta Ison-Britannian ja muun Euroopan historiaa monarkit ja hallinnot ovat käyttäneet kuninkaallisten avioliittoja hyödyllisenä keinona luoda strategisia alliansseja. Liitot olivat usein poliittisista syistä neuvoteltuja so-

pimuksia, jotka tehtiin jo osapuolten ollessa alaikäisiä tai jopa pikkulapsia. Sijaisliitot olivat yleisiä Euroopassa keskiajalta lähtien. Osapuolten välistä rakkautta, jos se ylipäänsä syttyi, pidettiin odottamattomana lisäetuna mutta ei mitenkään tarpeellisena.

Osapuolten tunteista ei yleensä piitattu lainkaan. Sellaiseen liittoon määrätyt kärsivät, jos eivät sopineet yhteen. Toiset taas yrittivät sopeutua tilanteeseen. Tämä selittänee, miksi monilla prinseillä oli rakastajattaria ja miksi heidän puolisoillaan oli salasuhteita. Ne yleensä hyväksyttiin poliittisen järjestelyn hinnaksi. Kaikilta osapuolilta odotettiin syrjähyppyissä hienotunteisuutta, ja avioliiton kulissit oli pidettävä pystyssä.

Britanniassa sanalla *commoner* tarkoitetaan henkilöä, jolla ei ole perinnöllistä titteliä ja joka ei kuulu aateliin, toisin sanoen henkilöä, joka ei kuulu aristokraattiseen sukuun tai päärijärjestelmään (päärejä ovat herttuat, markiisit ja muu ylhäisaateli). Satojen vuosien ajan kuninkaallisten ja aatelittomien välisiä avioliittoja ei hyväksytty Britanniassa eikä muuallakaan Euroopassa. Siksi sellaiset liitot – ne yleensä solmittiin rakkaudesta – olivat harvinaisia ja paheksuttuja. Puhuttiin morganaattisista avioliitoista. Niihin liittyi monia juridisesti sitovia ehtoja, joista ankarin oli se, etteivät puoliso ja liitosta syntyneet lapset perineet kuninkaallista titteliä, asemaa tai etuoikeuksia.

Poliittiset tuulet ja yhteiskunnallinen ilmapiiri kuitenkin muuttuivat 1900-luvun alussa. Ensimmäinen maailmansota teki käytännöllisesti katsoen lopun sovittujen kuninkaallisten avioliittojen politikoinnista, jota kuningatar Viktoria oli vielä harjoittanut. Hän oli nauttinut

roolistaan Euroopan matriarkkana ja aseman hänelle ja Britannialle suomasta vallasta 1800-luvun viimeisellä kolmanneksella. Pitkän hallituskautensa lähestyessä loppuaan Viktorialla oli yli kolmekymmentä lastenlasta, joista monien avioitumiseen hän oli henkilökohtaisesti panostanut ja siten vahvistanut Britannian globaalia vaikutusvaltaa.

Tällainen avioliitoilla harjoitettu diplomatia päättyi Viktorian kuollessa vuonna 1901. Hänen seuraajansa Edvard VII keskittyi kansainvälisiin sopimuksiin ja osallistui esimerkiksi merkittävästi Entente cordialen solmimiseen vuonna 1904. Sopimus lievensi Ranskan ja Britannian eripuraa ja myöhemmin pohjusti maiden diplomaattista yhteistyötä Saksan painostusta vastaan ensimmäistä maailmansotaa edeltäneellä vuosikymmenellä.

Ennen kuin Britannia liittyi sotaan 28. heinäkuuta 1914, Euroopassa oli yli kaksikymmentä monarkiaa, joissa kuningas, kuningatar tai heihin verrattavissa oleva kuninkaallinen henkilö toimi valtionpäämiehenä. Sodassa kaatui yli yhdeksän miljoonaa siihen osallistuneista 60 miljoonasta sotilaasta. Rintamalta kotiin palanneet samoin kuin kotirintamalla omaisia menettäneet vaativat radikaaleja poliittisia muutoksia.

Monarkioita kaatui siellä täällä, ja neljä suurta keisarikuntaa romahti: Venäjän keisarikunta vuonna 1917, Saksan keisarikunta ja Itävalta-Unkarin keisarikunta vuonna 1918 ja Osmanien valtakunta vuonna 1922. Itävallassa, Tšekkoslovakiassa, Virossa, Unkarissa, Latviassa, Liettuassa ja Turkissa perustettiin itsenäiset tasavallat. Työväenluokka vaati saada äänensä kuuluville ja valtaan johtajia, jotka vastaisivat heille eivätkä enää palvelisi vanhaa järjes-

telmää. Niissä maissa, joissa monarkia edelleen säilyi, hallitsijat suostuivat muutoksiin, jotta heitä ei syrjäytettäisi kuten tsaari Nikolai II Venäjällä.

Britanniassa saksalaisia prinsessoja oli totuttu pitämään soveliaina kuninkaallisina morsiamina, mutta heidän joukkonsa harveni sitä mukaa kuin maata omistavan aatelin oikeudet kaventuivat. Koska Britannia oli neljä vuotta käynyt armotonta sotaa Saksaa vastaan, kuningas Yrjö V painostettiin luopumaan hallitsijasuvun nimestä Saksi-Coburg-Gotha ja ottamaan tilalle nimi Windsor. Hän katsoi myös viisaaksi, että hänen poikansa valitsisivat brittiläisen morsiamen eivätkä kukistuneiden ”despoottien” tyttäriä.

Näin lady Elizabeth Bowes-Lyon, Skotlannin kuningashuoneesta polveutuva aristokraatti, katsottiin oivalliseksi puolisoiksi kuninkaan toiseksi vanhimmalle pojalle, Yorkin herttua Albertille, jota perhepiirissä kutsuttiin Bertieksi ja josta myöhemmin tuli kuningas Yrjö VI. Liitto oli onnistunut, sillä lady Elizabethia pidettiin änkyttävän ja kiusallisen ujon prinssin toisena selkärankana, monarkian pelastajana vuoden 1936 kruunustaluopumiskriisin jälkeen ja toivon soihdunkantajana toisen maailmansodan aikana.¹

Kate Middletonin esivanhemmat olivat valtaosin englantilaista työväen- ja keskiluokkaa. Hänen suvussa oli ollut kaivosmiehiä, puuseppiä ja maatyöläisiä, joiden elämä oli ollut jotain aivan toista kuin Katen elämä vauraassa lapsuudenkodissa. Toisaalta hänen sukupuussaan oli myös vaikutusvaltaisia eliitin jäseniä, kuten whig-puolueeseen kuulunut valtiomies, Shelburnen jaarli William Petty

Fitzmaurice. Palvellessaan Ison-Britannian pääministerinä hän neuvotteli vuonna 1783 George Washingtonin kanssa rauhansopimuksen, johon päättyi Yhdysvaltain vapaussota ja Britannian ylivalta nykyisten Yhdysvaltain alueella.

Kun Kate ja prinssi William vihittiin vuonna 2011, kuninkaallisten ja aatelittomien välisten avioliittojen vastustus oli enää pelkkä muisto. Siitä huolimatta Katen aatelittomuutta tuotiin toistuvasti esiin. Katesta tuli hänen kuninkaallinen korkeutensa, Cambridgen herttuatar Catherine, koska kuningatar Elisabet II oli tehnyt Williamista Cambridgen herttuan. Myöhemmin 9. syyskuuta 2022 Katesta tuli vuodesta 1328 laskien järjestyksessä vasta kymmenes Walesin prinsessa, kun hänen appensa Charles III valtaistuimelle noustuaan ylensi Williamin Walesin prinssiksi. Tämä arvonimi on historiallisesti yleensä, joskaan ei aina, myönnetty Englannin ja myöhemmin Ison-Britannian vallanperijän vaimolle. Tittelin haltijasta tulee näin ollen seuraava kuningatar, englanniksi Queen Consort, mikä tarkoittaa hallitsevan kuninkaan puolisoa.²

***Totuus otsikoiden takaa –
paljastava elämäkerta Britannian
kuningashuoneesta.***

***Kate Middletonin elämäntarina
kuulostaa nykypäivän prinsessasadulta.
Miten Walesin prinsessa Catherinesta
tuli se nainen, joka hän nykyään on?***

